

ZÁVERY A ODPORÚČANIA
XIX. ROČNÍKA MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE MEDICÍNA KATASTROF
KONANEJ 14. JÚNA AŽ 16. JÚNA 2016
V TATRANSKÝCH MATLIAROCH V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

I. Hlavné témy konferencie

XIX. ročník medzinárodnej konferencie Medicína katastrof bol obsahovo zameraný na oblasť pripravenosť zdravotníctva na poskytovanie neodkladnej zdravotnej starostlivosti po udalostiach s hromadným postihnutím osôb spôsobených terorizmom, extrémizmom alebo technologickými haváriami a prírodnými katastrofami, oblasť pripravenosť zdravotníctva a ostatných rezortov na možný výskyt vysoko nebezpečných nákaz zavlečených v súvislosti s exodom utečencov z oblastí vojnových konfliktov do Európy a špecifické otázky poskytovania zdravotnej starostlivosti utečencom.

II. Organizácia konferencie

XIX. ročník Medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v Slovenskej republike pripravoval prípravný a organizačný výbor zložený z nominovaných zástupcov Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva zdravotníctva ČR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Úradu verejného zdravotníctva SR, Odbornej spoločnosti krízovej pripravenosti zdravotníctva Českej republiky, Slovenského Červeného kríža, Operačného strediska záchranej zdravotnej služby SR, Kliniky urgentnej a všeobecnej medicíny Lekárskej fakulty UK Bratislava, Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave, firmy EGO Zlín, s.r.o., Samostatného odboru krízového riadenia zdravotníctva Bratislavského a Prešovského kraja a Asociácie samaritánov Slovenskej republiky.

Konferencia bola pripravovaná a uskutočnená v gescii Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva zdravotníctva ČR v spolupráci s kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie v Slovenskej republike, Úradom verejného zdravotníctva SR, za podpory odbornej Spoločnosti krízovej pripravenosti zdravotníctva České lekárskej spoločnosti J. E. Purkyně.

Záštitu nad konferenciou prevzali minister zdravotníctva Slovenskej republiky a minister zdravotníctva Českej republiky. Partnerskými organizáciami v rámci konferencie, ktoré obohatili priebeh konferencie sprievodnými prezentáciami boli Operačné stredisko ZZS SR, EGO Zlín, s.r.o., Imuna Pharm, a.s., SANOSIL SK, s.r.o. a ENVINET Slovensko, s.r.o.

Na materiálnom zabezpečení konferencie sa podieľali Kancelária WHO v SR, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Imuna Pharm, a.s., Operačné stredisko ZZS SR, Národný onkologický ústav Bratislava, Slovenský Červený kríž, EGO Zlín, s.r.o., zdravotníctvo Trenčianskeho kraja a Estus, s.r.o.

III. Obsahové zameranie konferencie

Konferencia bola uskutočnená v štyroch tematických blokoch. Prvý tematický blok bol zameraný na činnosť integrovaného záchranného systému a zdravotníctva pri riešení udalosti s hromadným postihnutím osôb spôsobených terorizmom, extrémizmom alebo technologickými haváriami a prírodnými katastrofami alebo udalosťami s hromadným postihnutím osôb na masových podujatiach. V rámci tohto tematického bloku odznelo 9 prednášok z toho 4 z Českej republiky a 5 zo Slovenskej republiky. Druhý tematický blok bol zameraný na aktuálne otázky pripravenosti rezortov zdravotníctva Slovenskej republiky a Českej republiky na biologické, chemické a radiačné hrozby. V rámci tohto tematického bloku odznelo 13 prednášok z toho 6 z Českej republiky a 7 zo Slovenskej republiky. Tretí tematický blok bol zameraný na špecifické otázky na poskytovania zdravotnej starostlivosti utečencom. V rámci tohto tematického bloku odznelo 13 prednášok z toho 1 zástupcom kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu, 5 z Českej republiky a 7 zo Slovenskej republiky.

Štvrtý tematický blok bol uskutočnený formou ukázkového cvičenia pod názvom „Tatranské Matliare 2016“ na téma činnosť zložiek Integrovaného záchranného systému a zdravotníctva po zistení osoby s podozrením na vysoko nebezpečnú nákazu v záchytnom utečeneckom tábore.

V rámci cvičenia bola ukázaná činnosť lekára ambulancie pri zistení výskytu osoby s podozrením na ochorenie vysoko nebezpečnou nákazou, informačné toky o vzniku tejto mimoriadnej udalosti a praktické vykonanie základných protiepidemických opatrení a opatrení na izoláciu osoby s podozrením na ochorenie vysoko nebezpečnou nákazou. Prakticky bola predvedená ukážka činnosti biohazard tímu záchrannej zdravotnej služby, ktorá spočívala v poskytnutí neodkladnej zdravotnej starostlivosti a uložení pacienta do transportného izolačného vaku, vykonanie povrchovej dezinfekcie transportného izolačného vaku a odevov zasahujúcej posádky biohazard tímu a vykonanie transportu pacienta na príslušné infektologické pracovisko. V rámci cvičenia bola prakticky predvedená činnosť personálu infektologického pracoviska pri prevzatí transportného izolačného vaku s pacientom, jeho uloženie do izolačnej komory, vykonanie poskytnutia bazálnej zdravotnej starostlivosti, odberu biologických vzoriek na účely mikrobiologickej analýzy a spôsob vykonávania povrchovej dezinfekcie pri opúšťaní izolačnej komory personálom, vykonanie povrchovej dezinfekcie transportného vaku, jeho uloženie do dezinfekčného sudu a spôsob ošetrovania a ukladania osobných ochranných odevov personálom infektologického pracoviska. V priebehu konferencie sa účastníci mohli oboznámiť s osobnými ochrannými pomôckami a prostriedkami, ochrannými zariadeniami na ochranu zdravia personálu zasahujúcich zložiek, s prístrojmi na diagnostiku, so zariadeniami na oživovanie a spôsobmi ich praktického použitia. Súčasťou praktického ukázkového cvičenia bola výstava nového dekontaminačného stanu, infekčnej sanitky a nových zariadení a pomôcok na vykonanie záchrany osôb z vody.

IV. VÝSLEDKY KONFERENCIE

Konferencia poukázala na potrebu trvalej pozornosti zo strany zainteresovaných zložiek Integrovaného záchranného systému k získaniu praktických vedomostí, návykov a zručností výkonných prvkov, zásahového personálu záchrannej zdravotnej služby, personálu zdravotníckych zariadení a krízového manažmentu. V oblasti pripravenosti Integrovaného záchranného systému sa ukázala potreba ďalšieho skvalitňovania legislatívy, vypracovania jednotných typových postupov pre organizáciu a riadenie zásahu zložiek Integrovaného záchranného systému a potreba zlepšenia praktického výcviku základných zložiek Integrovaného záchranného systému a zdravotníckych zariadení na vykonávanie príjmu osôb postihnutých dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí najmä v nadväznosti na pripravenosť pri organizovaní masových spoločenských, športových a kultúrnych podujatí. Zvláštnu pozornosť je potreba venovať oblasti materiálno – technického vybavenia zasahujúcich zložiek a odbornej príprave zasahujúceho personálu. Konferencia poukázala na potrebu vypracovania typových plánov na riešenie biologických, chemických a radiačných udalostí v rámci ktorých ustanoviť sily a prostriedky zasahujúcich zložiek, ich koordináciu a vzájomnú komunikáciu v procese zásahu. Ako problematiku v priebehu konferencie sa preukázala i úroveň pripravenosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na poskytovanie zdravotnej starostlivosti osobám postihnutými dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí najmä v časti odbornej pripravenosti personálu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ich materiálno technickej vybavenosti. V nadväznosti na problematiku utečeneckej krízy konferencia poukázala na potrebu ďalšieho zdokonaľovania súčinnosti zdravotníctva v pôsobnosti rezortu vnútra, rezortu obrany a rezortu zdravotníctva. Zvláštnu pozornosť v rámci riešenia tejto problematiky bude potrebné venovať k ďalšiemu vypracovaniu miesta a úlohy orgánov na ochranu verejného zdravia.

V. ODPORÚČANIA

a) Ministerstvám zdravotníctva Slovenskej republiky a Českej republiky

Odporúča v rámci legislatívnej činnosti priebežne vytvárať legislatívne predpoklady pre prijímanie účinných opatrení na riešenie biologických, chemických a radiačných hrozieb v rámci zvyšovania

pripravenosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, záchranej zdravotnej služby a orgánov na ochranu verejného zdravia v procese poskytovania zdravotnej starostlivosti osobám postihnutým dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí. Zvláštnu pozornosť odporúča venovať oblasti zvyšovania odbornej pripravenosti personálu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na postupné zabezpečovanie poskytovateľov potrebným materiálno – technickým vybavením. V rámci tejto činnosti účinne využívať poznatky a odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie.

Odporúča pozornosť venovať zdokonaľovaniu urgentných príjmov nemocníc ako koncového článku záchranného zdravotníckeho reťazca k dosiahnutiu stálej pripravenosti zdravotníctva na riešenie následkov udalostí s hromadným postihnutím osôb.

Odporúča prostredníctvom krízového plánovania v rezortoch zdravotníctva zvýšiť dôraz na oblasť plánovania síl a prostriedkov zdravotníctva potrebných pre zvládanie následkov mimoriadnych udalostí ohrozujúcich verejné zdravie obyvateľstva. Do tohto procesu zapojiť akademické a vedecké kapacity rezortov.

Odporúča zvážiť možnosti využitia poznatkov a skúseností v oblasti krízovej pripravenosti zdravotníctva v rámci vzdelávacieho systému zdravotníckych pracovníkov.

b) Ostatným ministerstvám v Slovenskej republike a v Českej republike

Odporúča využiť poznatky a skúsenosti z XIX. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v zdokonaľovaní pripravenosti svojich rezortov na biologické, chemické a radiačné hrozby zamerané najmä na elimináciu ich dopadov na životy a zdravie obyvateľstva. V tomto procese účinne využívať Medzinárodné zdravotné predpisy Svetovej zdravotníckej organizácie. Riešiť vybavenosť síl a prostriedkov svojich rezortov osobnými ochrannými pomôckami, prostriedkami a zariadeniami na vykonávanie činnosti v ohniskách nákazy nebezpečných prenosných chorôb alebo v karanténnych zónach.

c) Zástupcom zložiek Integrovaného záchranného systému v Slovenskej republike a v Českej republike

Odporúča využiť poznatky a skúsenosti z XIX. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v zdokonaľovaní pripravenosti svojich zložiek na činnosť pri riešení dôsledkov biologických, chemických a radiačných udalostí. Postupne zdokonaľovať vybavenosť zložiek Integrovaného záchranného systému osobnými ochrannými pomôckami, prostriedkami a zariadeniami pre vykonávanie zásahu pri biologických, chemických a radiačných udalostiach. Zdokonaľovať systém vzájomnej komunikácie pri riešení následkov udalostí s hromadným postihnutím osôb pri masových spoločenských, kultúrnych a športových podujatiach alebo veľkých dopravných nehodách. K tomu využívať praktické návčiny a súčinnosťné cvičenia zložiek Integrovaného záchranného systému.

d) Orgánom na ochranu verejného zdravia v Slovenskej republike a v Českej republike

Odporúča v nadväznosti na vývoj utečeneckej krízy zvýšenú pozornosť venovať hodnoteniu epidemických hrozieb z hľadiska možného zavlečenia vysoko nebezpečných nákaz a pripraviť opatrenia na elimináciu vzniku ohnisk nákaz nebezpečných prenosných chorôb a na ochranu zdravia obyvateľstva.

e) Ministerstvu zdravotníctva Českej republiky a Spoločnosti krízovej pripravenosti zdravotníctva České lekárskej spoločnosti J. E. Purkyně

Odporúča pripraviť a uskutočniť XX. ročník medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v Českej republike v predpokladanom termíne konania jún 2017.